

Brusel 25. listopadu 2022
(OR. en)

15178/22

RESPR 42
FIN 1258
ECOFIN 1226
ENV 1199
CLIMA 627
FISC 233
UD 264
ENER 627
TRANS 737
AGRI 671
COMPET 946

POZNÁMKA

Odesílatel:	Předsednictví
Příjemce:	Delegace
Předmět:	Zpráva předsednictví o nových vlastních zdrojích

I. ÚVOD

V souladu se závěry Evropské rady ze zasedání konaného ve dnech 17. až 21. července 2020¹ je v interinstitucionální dohodě ze dne 16. prosince 2020² vymezeno, že budou zavedeny nové vlastní zdroje, které by měly umožnit získání částky dostatečné k pokrytí úrovně celkových očekávaných výdajů na splácení jistiny a úroků z vypůjčených prostředků, které mají být použity na výdaje uvedené v čl. 5 odst. 1 písm. b) rozhodnutí o vlastních zdrojích (část NextGenerationEU, granty). Interinstitucionální dohoda rovněž stanoví plán s cílem zavést tyto nové vlastní zdroje a uvádí, že Rada první balíček týkající se nových vlastních zdrojů projedná do 1. července 2022 za účelem jeho zavedení do 1. ledna 2023.

V této souvislosti předložila Komise v prosinci 2021 návrh na změnu rozhodnutí o systému vlastních zdrojů Evropské unie³, který by zahrnoval tři nové vlastní zdroje založené na: systému EU pro obchodování s emisemi, mechanismu uhlíkového vyrovnání na hranicích a reformě mezinárodního rámce pro zdanění právnických osob.

Od předložení návrhů na revizi rozhodnutí o vlastních zdrojích v prosinci 2021 a na související prováděcí nařízení (MAR 3, IMSOR) dne 14. března 2022 na těchto návrzích pracují přípravné orgány Rady. Je však zřejmé, že tyto diskuse mohou být ukončeny až poté, co budou přijaty odvětvové návrhy nástrojů, které by měly vytvářet dodatečné příjmy.

V rámci balíčku „Fit for-55“ zveřejnila Komise dne 14. července 2021 legislativní návrhy týkající se mechanismu uhlíkového vyrovnání na hranicích (CBAM)⁴ a revize systému EU pro obchodování s emisemi (ETS)⁵. V první polovině roku 2022 dosáhla Rada k těmto dvěma odvětvovým nařízením obecného přístupu. V červenci 2022 zahájilo české předsednictví jednání s Evropským parlamentem o mechanismu CBAM a o revidovaném systému EU ETS.

¹ Dokument EUCO 10/20 (body A29, 145–150).

² Interinstitucionální dohoda ze dne 16. prosince 2020 mezi Evropským parlamentem, Radou Evropské unie a Evropskou komisí o rozpočtové kázní, spolupráci v rozpočtových záležitostech a řádném finančním řízení, jakož i o nových vlastních zdrojích, včetně plánu zavádění nových vlastních zdrojů (Úř. věst. L 433 I, 22.12.2020, s. 28).

³ Dokument ST 15260/21.

⁴ Dokument ST 10871/21.

⁵ Dokument ST 10875/21.

Legislativní návrh, z něhož vychází třetí vlastní zdroj, založený na podílu zbytkových zisků nadnárodních společností v návaznosti na dohodu OECD/G20 z října 2021, bude předložen až po dokončení diskusí v rámci OECD na toto téma (v současnosti se očekává, že k tomu dojde v polovině roku 2023).

Tato zpráva popisuje pokrok, kterého bylo dosaženo v oblasti nových vlastních zdrojů během českého předsednictví.

II. AKTUÁLNÍ STAV

Během českého předsednictví probíhala práce ve dvou směrech. Na jedné straně byl kladen důraz na dosažení co největšího pokroku v interinstitucionálních jednáních o dostupných odvětvových návrzích, CBAM a EU ETS. Tento krok je klíčový pro to, aby bylo možné vytvořit nové vlastní zdroje. Diskuse o tom, jaký podíl příjmů z těchto nových nástrojů by měl být přidělen do rozpočtu EU, mohou začít až poté, co budou přijata příslušná odvětvová nařízení.

Na straně druhé se práce během předsednictví zaměřila na pokračování technických jednání o návrzích revize rozhodnutí o vlastních zdrojích a souvisejících prováděcích nařízeních (MAR 3 a IMSOR).

Mechanismus uhlíkového vyrovnání na hranicích (CBAM)

Rada pro hospodářské a finanční věci dosáhla dne 15. března obecného přístupu k návrhu nařízení o mechanismu uhlíkového vyrovnání na hranicích (CBAM)⁶.

Interinstitucionální jednání s Evropským parlamentem byla zahájena v červenci⁷ a během českého předsednictví bylo dosaženo značného pokroku. Od července 2022 proběhlo několik politických trialogů a technických zasedání. Předsednictví očekává, že do konce roku 2022 bude dosaženo dalšího pokroku směrem k dokončení těchto jednání, přičemž nařízení o CBAM bude formálně přijato spolunormotvůrci v prvních měsících roku 2023.

⁶ Dokument ST 7226/22.

⁷ Dokument ST 10982/22.

Je třeba poznamenat, že konečné znění CBAM bude záviset na prvcích, které jsou projednávány na jiných fórech, zejména na třístranných jednáních s Evropským parlamentem o EU ETS.

Při jednáních s Evropským parlamentem o CBAM se ukázalo, že model správy tohoto mechanismu bude centralizovanější než ve znění legislativního návrhu a Evropské komisi bude přidělena řada provozních úkolů, které s CBAM souvisí. Hlavním cílem spolunormotvůrců je navrhnout účinný a praktický mechanismus CBAM účinně využívající zdroje, který by nevedl k nadměrné administrativní zátěži pro podniky ani veřejné orgány. V důsledku volby centralizovanějšího modelu správy CBAM – jakmile bude formálně dokončena – vzniknou Komisi dodatečné správní výdaje (na informační systém a zaměstnance). O tom, jak tuto výzvu řešit, bude rozhodnuto v budoucích diskusích o ročním rozpočtu.

Jak je uvedeno v postoji Rady k CBAM, vlastnictví příjmů z prodeje certifikátů má zůstat členskými státy. To je v souladu s interinstitucionální dohodou a návrhem Komise, který stanoví, že určitá část příjmů z prodeje certifikátů CBAM by měla být převedena do rozpočtu EU jako vlastní zdroje ve formě příspěvku členských států. Až jednání o nařízení o CBAM dostatečně pokročí, budou v budoucnu v rámci Pracovní skupiny pro vlastní zdroje ještě projednány konkrétní způsoby provádění pro využití výnosů z tohoto nástroje.

Systém EU pro obchodování s emisemi (EU ETS)

Rada pro životní prostředí dosáhla dne 28. června obecného přístupu k návrhu nařízení o revizi systému EU pro obchodování s emisemi (ETS)⁸.

Interinstitucionální jednání s Evropským parlamentem byla zahájena v červenci 2022 a během českého předsednictví bylo dosaženo značného pokroku. Od července 2022 proběhly čtyři politické triology a řada technických zasedání. Cílem předsednictví je dosáhnout dalšího významného pokroku a pokud možno ve zbývajících dobách dosáhnout vyvážené interinstitucionální dohody, aby mohla být uzavřena do konce roku 2022.

⁸ Dokument ST 10796/22.

Jednání se zaměřila jak na vysoce politické otázky, tak na technické a složité otázky, včetně rozšíření oblasti působnosti systému ETS na odvětví námořní dopravy a nového systému ETS pro budovy a silniční dopravu. Klíčovými tématy jednání byly rovněž finanční mechanismy, včetně případných změn Inovačního fondu a Modernizačního fondu, a využívání příjmů členských států. Vzhledem k počtu a významu nevyřešených politických otázek, jakož i k důležité provázanosti s dalšími návrhy v balíčku „Fit for-55“, zejména se Sociálním fondem pro klimatická opatření, byly všechny navrhované prvky pečlivě zvažovány společně.

České předsednictví usiluje o vyvážený výsledek, kterým se nákladově efektivním způsobem dosáhne požadovaných cílů v oblasti klimatu tím, že spravedlivě nastaví příspěvek mezi odvětvími, zajistí konkurenceschopnost evropského průmyslu a ze sociálního hlediska nebude nikoho opomíjet.

Ačkoli bylo dosaženo značného pokroku a jednání byla vedena v konstruktivní atmosféře, rozsah a složitost návrhu stále vyžadují další práci a úsilí, než bude možné dosáhnout vyvážené dohody.

Pilíř 1

Pokračuje práce na provádění pravidel upravujících rozdělení daňových práv mezi jurisdikce („pilíř 1“) v inkluzivním rámci OECD/G20 pro řešení problému eroze základu daně a přesouvání zisku (dále jen „inkluzivní rámec“). Komise ve svém návrhu na změnu rozhodnutí o vlastních zdrojích navrhla nový vlastní zdroj hrazený členskými státy tím, že se uplatní jednotná sazba ve výši 15 % na podíl zbytkových zisků nadnárodních společností, který bude přerozdělen mezi členské státy podle dohody o pilíři 1, jakmile bude provedena.

Jedním z cílů práce v inkluzivním rámci je vypracovat mnohostrannou úmluvu, která by poté měla být otevřena k podpisu smluvními stranám (očekává se nejdříve v polovině roku 2023). Jakmile bude tato práce dokončena, má Komise v úmyslu předložit návrh směrnice, kterou se dohoda provede v souladu s právem EU a s požadavky jednotného trhu.

Balíček týkající se vlastních zdrojů

Pokud jde o práci na novém balíčku návrhů předloženém v prosinci 2021, včetně nově pozměněného rozhodnutí o vlastních zdrojích, probíhala práce na technická úrovni na celkovém balíčku souběžně s odvětvovými činnostmi.

Na základě otázek členských států poskytla Komise odpovědi na konkrétní technické dotazy a předložila několik technických podkladů. Pracovní skupina pro vlastní zdroje vedla podrobná jednání zaměřená zejména na: i) makroekonomické předpoklady, podkladové údaje a metodiku, kterou Komise použila ve svých návrzích; ii) odhadované předpokládané příjmy z vlastního zdroje plynoucího ze systému obchodování s emisemi, jakož i z CBAM; a iii) fungování dočasného solidárního mechanismu úpravy pro vlastní zdroj ETS.

Pracovní skupina pro vlastní zdroje rovněž pokračovala v projednávání návrhů týkajících se poskytování nových vlastních zdrojů (MAR 3) a prováděcích opatření pro systém vlastních zdrojů (IMSOR), které předložila Komise dne 14. března 2022. Proběhla podrobná jednání na technické úrovni, přičemž Pracovní skupina pro vlastní zdroje věnovala zvláštní pozornost mimo jiné různým prvkům vlastního zdroje z ETS (např. dražba a úprava povolenek), vlastnímu zdroji z CBAM (např. roční platba, certifikáty, centralizovaný model) a vlastnímu zdroji založenému na přerozdělení zisků (např. související daňový proces, kontrolní opatření).

V souvislosti s těmito návrhy a s nimi spojenými jednáními předložil Evropský účetní dvůr na zasedání Pracovní skupiny pro vlastní zdroje dne 6. října 2022 své stanovisko č. 03/2022 k návrhu nařízení o poskytování třech nových vlastních zdrojů předloženému Komisí⁹. Účetní dvůr rovněž reagoval na otázky a připomínky delegací.

⁹ Stanovisko Evropského účetního dvora č. 03/2022 ke Komisí předloženému návrhu nařízení Rady o metodách a postupu pro poskytování vlastních zdrojů ze systému obchodování s emisemi, mechanismu uhlíkového vyrovnání na hranicích a přerozdělených zisků a o opatřeních ke krytí hotovostních nároků.

Budoucí návrhy: druhý balíček nových vlastních zdrojů

V souladu s plánem interinstitucionální dohody by Komise měla do roku 2024 navrhnout nový balíček vlastních zdrojů. Komise uvedla, že má v úmyslu předložit tyto nové návrhy již ve třetím čtvrtletí roku 2023.

III. ZÁVĚR

S ohledem na interinstitucionální dohodu a práci, která byla doposud odvedena od července do prosince 2022 ohledně různých návrhů předložených Komisí, se členské státy vyzývají, aby vzaly na vědomí pokrok, jehož bylo dosaženo za českého předsednictví.
